

Universal Declaration of Human Rights - Fon

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

GBETA GBẸ Ɔ BI TƆN EE ƉƉ XÓ DÓ ACE E GBẸTƆ DÓ KPODO SISI E ƉO NA DÓ N'Í LẸ KPO WU E

WEXWLE

Ee nyi Ɖa hennu Ɖokpo me Ɖ, me ƉokpoƉokpo ka do susu tɔn, bɔ ace Ɖokpo Ɖ we mebi Ɖo bo e ma sixu kan fen kpon é Ɖi meƉesusi jije, hwejiƉzinzan, kpodo fifa ni tiin nu weke Ɖ bi e Ɖ,

Ee nyi Ɖa nukumamɔ je nume kpodo wangbenu sen ƉeƉee na zɔn bɔ gbeto na do tiin nyi le we nɔ Ɖan alannuwiwa Ɖee nɔ zɔn bɔ gbeto nɔ fan gu e, lo bɔ nu taji Ɖee hudo gbeto Ɖ we nyi Ɖa gbe e me gbeto le ma na nɔ mekannu Ɖo xodƉiƉ sin alinu kpodo nuƉiƉi lo bo na tɔn sin adohuhu kpodo ya kpo me é Ɖ,

Ee nyi Ɖa dandanme we e Ɖo na je hun do sen Ɖee na zɔn bɔ gbeto na do tiin nyi le gbɔn aceƉiƉ sin alinu se na zɔn bɔ gbeto ma na lin Ɖa emi Ɖo na Ɖe emiƉee sin mekannu kpo yadonume kpo e Ɖ,

Ee nyi Ɖa é Ɖo dandanme bɔ e Ɖa na Ɖe alinu wennyinyi ee Ɖo na tiin nyi Ɖo to ƉokpoƉokpo tentin e Ɖ,

Ee nyi Ɖa, Ɖo xwedowema elo me o weke Ɖ bi le vɔ mɔ nu je ace kpo do sisi dodo e gbeto Ɖo na Ɖo e, Ɖo meƉesunɔnyinyi kpodo susu e do na xɔ nu gbeto e Ɖo ace kpodo sisi sunnu kpodo nyɔnu tɔn kpo na nyi Ɖokpo Ɖ; lo bɔ ye le yalɔ akɔn bonu nukɔnyinyi ni tiin lo bo na sɔ gbe Ɖagbe zinzan gbɔn meƉesunɔsi jije taji ze jijiɔn ayi e Ɖ,

Ee nyi Ɖa to ƉokpoƉokpo yi gbe bo na Ɖo sisi nu ace e gbeto le Ɖo kpodo meƉesusi jije taji kpo Ɖó alɔ Ɖo alɔme xa to le bi sin kplekple é Ɖ,

Ee nyi Ɖa linlin Ɖokpo Ɖ ƉuƉo nu ace, sisi kpodo meƉesunɔsi jije gbeto tɔn le, we nyi nu taji ee na zɔn bɔ mi na nyi sen elo le e Ɖ,

Gbeto Ɖ sin kplekple Ɖe gbeto elo tɔn bɔ e na Ɖa xo do ace e gbeto Ɖo na Ɖo kpo sisi e Ɖo na Ɖo n'í é kpo wu. Gbeto elo na nyi su Ɖokpo tawun bɔ gbeto le kpo to le bi kpo Ɖo na nyi bonu me bi kpodo tuto e nyi gbeto le tɔn le Ɖee gbeto elo Ɖo tame na nugbo le e ni tenkpon nu sisi ni tiin nu ace kpodo meƉesunɔsi jije gbɔn nunyweyi li xo. Mɔ Ɖokpo Ɖ ye Ɖo na tuun sen ene Ɖ le bo na zan ye nugbo tɔn gbɔn tuto e do ayi Ɖo to ƉokpoƉokpomɛ kpodo gbe Ɖ bi me e kpo; ace ene Ɖ kpodo susu ene kpan sin zinzan Ɖ kpo nukun mɔ je yene kpo Ɖ Ɖo na nyi nu taji Ɖokpo nu tovi ee sin to Ɖo gbeto elo me e kpodo tovi Ɖee sin to le kpo Ɖo acekpikpa to ene Ɖ le tɔn glɔ e.

Gbetaken 1

Ace, susu kpo sisi Ɖokpo Ɖ kpo we gbeto bi Ɖo Ɖo gbewiwa tɔn hwenu; ye Ɖo linkpon bɔ ayi yetɔn me kpe lo bɔ ye Ɖo na do alɔ yeƉee Ɖi nɔvinɔvi Ɖɔhun.

Gbetaken 2

Me ƉokpoƉokpo sixu tuun Ɖa ace, su su kpo sisi Ɖee kpo xo e Ɖa Ɖo gbe ta elo me Ɖ nyi eƉesunɔ sin nu ma Ɖe nuƉe kpo Ɖi: akɔta, sun nu, nyɔnu, gbe e nɔ do e, sinsen, nu e lin do toxo wu e, alo linlin Ɖevo see b'e nyi to metɔn le alo gbe tɔ le tɔn, Ɖakunjije, lee e ji me gbɔn e kpodo nu ƉevoƉevo ne le kpan.

Mɔ Ɖokpo Ɖ, e Ɖo na kpon do tuto ee e ze jijiɔn ayi Ɖo to e me e gosin e wu Ɖo toxoƉiƉ sin alinu, sen e ji to Ɖ jijiɔn e kpodo sen gbe Ɖ tɔn Ɖee Ɖa nu do to Ɖ nu e we a, Ɖó to ene Ɖ ko je eƉee si alo e kpo Ɖo mekannu, alo acekpikpa tɔn ma yi haƉéji wu a.

Gbetaken 3

Gbetɔ ɔkpoɔkpo ɔ na mɔ gbɛ bo nɔ edesu si lo bo na le nyi edee.

Gbetaken 4

E sɔ ɔ na hen mede ɔ mekannu alo mede ɔ; mekannuninɔ kpodo mede kpo ɔ alo le bi me ɔ sɔ de ɔ.

Gbetaken 5

Gbetɔwikukɔn alo ya do nu me kpodo adakacomewu kpo sɔ ɔ na de ɔ.

Gbetaken 6

Gbetɔ ɔ nusisi we ɔ na nyi ɔ fi bi.

Gbetaken 7

Ace ɔkpo ɔ we me bi na ɔ lo bo na nɔ nyi sen ɔkpo ɔ; mɔ ɔkpo ɔ mede na yi gbe nu walɔ e na de me kpo alo dee nyi wuɔozɔnume tɔn kpo e lo bo na wa gba sen e do ɔ fi e ɔ.

Gbetaken 8

Enyi mede mɔ ɔ e yi ace e nyi etɔn bɔ sen dodo ee ɔɔ nu do to tɔn nu ɔ n'e ɔ, e hen ɔ e na yɔ hwe ɔ to tɔn me.

Gbetaken 9

E ɔ na ya mede sin to tɔn me alo e na wli i alo e na su i do ganme ɔ nuɔe kpoun wu ɔ.

Gbetaken 10

E ɔ dandanme bɔ e na se nu ee mede wa é ɔ hwedɔxɔsa ɔ togume kpa a kwedɔxɔsa ene ɔ we ɔ na ɔ ace e nyi etɔn le é kpodo nu è de na wa le é kpo; mɔ ɔkpo ɔ fi ene ɔ we e na ɔ nu e wu e yɔ hwe é é dé.

Gbetaken 11

1. Me e e ve nu nyanyaɔe do é na to ɔ yi tɔn yi we hwe bɔ e na ba do nu lee nu le yi gbɔn e cobo na yɔ e ɔ hwenukɔn; cobonu e ka na ɔ hwe do e e ɔ, e ɔ na n'e me e na sixu hwlenne ɔ hwenukɔn e.

2. Enyi nu e mede wa ɔ'ayi é ma nyi nu e na sa sen do me ɔ hwe ene nu ɔ lee sen é ji tɔ ɔ alo gbe ɔ jɔn é ɔ gbɔn é a ɔ, é ɔ na sen gan tɔn ɔ.

Gbetaken 12

E ɔ na ba do nu me ɔ lee jlo me gbɔn e gbɔn xo e kun kpla. Gbezinzan metɔn, hennu metɔn, xɔ metɔn alo wen metɔn le é ɔ. Mo ɔkpo ɔ e ka ɔ na ɔ winnya me bo le kɔn wi metɔn ɔ. Ace e nyi gbetɔ tɔn e ɔ hwlen me ɔ ali ene ɔ nu.

Gbetaken 13

1. Fi e jlo mede ɔ we na nɔ gbɔn bo na le ze nɔten e jlo e ɔ ɔ toɔeme.

2. Mede ɔ jlo tɔn ɔ é sixu be agban sin to ɔebu me ɔ to tɔn me ɔohun. E jlo e ɔ, e sixu le le kɔ wá xwé.

Gbetaken 14

1. Enyi ɔ́o e ɔ́o gbeyá ɔ́o nu mɛde wɛ kaka bɔ́ ku hwen wan d'ɛ mɛ ɔ́, ɛ́ hɛn ɔ́ ɛ́ na hɛn yi to ɔ́evome bɔ́ e ɔ́o na yi i ɔ́o fi ene.

2. Amɔ́ enyi e mɔ́ ɔ́o mɛ ɔ́ je sɛnmɛ nugbo alo e tɛ afɔ́ sɛn e ji gbě́ e to lɛ bi kplekple sɔ́ jujɔ́n ayi ɛ́ ji e ɔ́, ɛ́ sɔ́ ɔ́o aɛɛ bɔ́ e na yi i dandan ɔ́o to ɔ́evome á.

Gbetaken 15

1. Gbetɔ́ bi ɔ́o aɛɛ bo na nyi toɔ́ɛ́ sin vi.

2. E sixu hugan mɛde bo de e sin tovikɛnmɛ á; mɔ́ ɔ́okpo ɔ́ ɛ́ hɛn ɔ́ e na zé eɔ́ɛ zé ji nu to ɔ́evo.

Gbetaken 16

1. Enyi sunnu kpo nyɔ́nu kpo ɔ́o wyanwyanxwe ɔ́, ye hɛn ɔ́, ye na da yedee bo dè hennu yetɔ́n. Akɔ́ta yetɔ́n, to yetɔ́n, alo sinsɛn yetɔ́n ɔ́o na gbɛ nú ye á. Aɛɛ ɔ́okpo lɛ wɛ ye ɔ́o ɔ́o yedeedida hwenu kpɔ́nunɔ́ yetɔ́n alo yedeejodo hwenu.

2. Cobonu gbetɔ́ dè ná dà dè ɔ́, jlo yetɔ́n mɛ nu wɛ ɛ́ ɔ́o na nyi.

3. Hennu wɛ nyi sosyen nú gbetɔ́ sin togun; lobo togun ene ɔ́ kpodo aɛɛkpikpa to ɔ́ tɔ́n kpan ka ɔ́o na je hun do jì tɔ́.

Gbetaken 17

1. Gbetɔ́ bi, mɛ e ɔ́o ee ɔ́okponɔ́ ɛ́ alo ɛ́ɛ ɔ́o gbɛ kplekpleɔ́mɛ e, ɔ́o na ɔ́o aɛɛ do nudeji.

2. Nǎ́ ɛ́ nyi ɛ́tɔ́n ɔ́ mɛde sixu tafu i ɔ́u bo yi ɔ́o asi tɔ́n á.

Gbetaken 18

Gbetɔ́ bi ɔ́o aɛɛ bo na lɛn nu nu ɛ́ jlo e kpɔ́n bo d'ayimɛ lobo lɛ sɛ́n nu e jlo e. Aɛɛ ene ɔ́ wɛ zɔ́n bɔ́ tɔ́n lɛ lɛ ɔ́o togunmɛ alo kwenkwenmɛ gbɔ́n alɔ́kpa lɛ bi mɛ ɔ́i: nunyeyiyi, walɔ́ kpo yehwe sin alinu kpo.

Gbetaken 19

Gbetɔ́ bi ɔ́o aɛɛ bo na lin nù ɛ́ do nuwu bo ka na ɔ́o xo; hǎ́n mɛde ɔ́o na van nukun ɔ́o mɛde á. Mɔ́ ɔ́okpo ɔ́, mɛ bi ɔ́o aɛɛ bo na se bo jlá nù ɛ́ ɔ́o jije wɛ ɔ́o to ɔ́ mɛ kpo togudo lɛ ɛ́ kpo. E hɛn wlenwin ɔ́ebu ɔ́, ɛ́ na ba bo do se na.

Gbetaken 20

1. Gbetɔ́ bi ɔ́o aɛɛ bo na yi kplé. Lobo na lɛ do gbě́ ɛ́ ma na dɔ́n hunnyahunnya wa á e.

2. E sixu sɔ́ mɛde do gbɛdɛmɛ gannu gannu á.

Gbetaken 21

1. Gbetɔ́ bi hɛn ɔ́, ɛ́ na gɔ́ alɔ́ nu to tɔ́n bonu ɛ́ na do yi nukɔ́n. Eye ɔ́esu hɛn ɔ́ ɛ́ na nɔ́ nukɔ́n nu nuwi wa ene alo ɛ́ na ɔ́e mɛ bɔ́ ɛ́ na nɔ́ do tɔ́n mɛ.

2. Aɛɛ ɔ́okpo ɔ́ wɛ mɛ bi ɔ́o bo na do wa axɔ́suzɔ́ ɔ́o to tɔ́n mɛ.

3. Jlo to ɔ́ tɔ́n wɛ nyi linlin dodo e ji to ɔ́ sin aɛɛkpikpa junɔ́n e. Jlo ene ɔ́, e na ze wema na ɔ́o xwiji, do sɛndéji bɔ́ ahizi na tɔ́n d'ɛmɛ á. Mɔ́ ɔ́okpo ɔ́, nuwiwa ene ɔ́, e na nɔ́ blo e do hwe tɔ́n nu. Wema ene ɔ́, e sixu nɔ́ yemɛ bo sɔ́ alo e lɛ sixu sɔ́ ɔ́o togunmɛ lee e na blo gbɔ́n bo ayi na j'ayi nu wemazetɔ́ lɛ e.

Gbetaken 22

Gbetɔ bɪ ɔ, togundeme we é dɛ. Ene ɔ wu o, nuɖe na do tagba n'i dɔ akwelinu, lanme na nɔ ganji k kpodo nunywe na dɔ kpo sin alinu á; nu ene ɔ we na zɔn bɔ é na tɔn nyi. Amɔ kan e van we to ɔ dɛ e kpodo nuwadokpo e dɔ todeetodee kpan sin tentin gbɔn tuto e ze dɔ te é kpo to ɔ sin dɔkun le kpo we na zɔn bɔ e na mɔ.

Gbetaken 23

1. Gbetɔ bi dɔ na wa azɔ. Azɔ e ja jlo é we é na wa; sen dɔkpo ɔ we na dɔ nu do me bi nu lobɔ é ka do na nɔ azɔgba á.
2. Azɔ e meɖe wa é sin akwe we na dɔ.
3. Meɖe wa nuɖe ɔ, é na yi nuɖe d'ɛnu dandan. Ene ɔ we na zɔn bɔ e na mɔ nu e na do hen hennu tɔn na é. E hwedo e ɔ, gbetɔ sin togun ɔ na gɔ alɔ nu i dɔ ali devonu.
4. Gbetɔ bi dɔ ace bo na dɔ azɔjigbe alo é hen ɔ é na nɔ gbe mɔhun dɛe na sixu glɔn nyɔna tɔn le n'i eme.

Gbetaken 24

Gbetɔ bɪ dɔ ace bo na dɔ gbɔjehwe nu kpodo ayideɖ'ayi sin hwenu kpan Ganxuxo nabiɖe we é dɔ na wa azɔ na. E dɔ na yi azɔgbɔje hwelwe bɔ gbɔje ene me ɔ, e ka dɔ na nɔ sun akwe e.

Gbetaken 25

1. Gbetɔ bɪ dɔ na na dɔ nu e na zɔn bɔ é na hwlen edee gan dɔ azɔnsi e; lobo na jla nunɔme edee tɔn kpo do hennu tɔn kpan dɔ; taji ɔ, dɔ nuɖuɖulinu, avɔdudolinu xɔ e me é na nɔ é sin alinu, azɔn gblegbelinu. Mɔ dɔkpo ɔ, é dɔ na mɔ alɔdo dɔ do azɔmamɔ hwenu, asukuku alo asikuku xɔme nunɔ hwenu, kpukpoxɔme kpodo hwe e nu e ma sɔ sixu wa nɔ bo mɔ nu á é bɪ kpan.
2. Vijiji kpo yɔkpɔvume nunɔ kpo bɪ dɔ na mɔ kpatakiɖe. Alɔwliwi kpo dɔ vi e ma da asu cobo ji á le e bi we dɔ ace dɔkpo ɔ dɔ xe nya dɔ yeji sin alinu.

Gbetaken 26

1. Gbetɔ bɪ d'ace nú wemakplɔnkplɔn bɔ wemakplɔnkplɔn ka do na byɔ kwe zinzan á; hun nuvɔnnu we é dɔ na nyi. E dɔ na dɔ kplɔn kleunde vɔvɔ ene ɔ dandanme we é dɛ. Alɔlyenzɔ kpo alɔnunɔ kpaa kpo dɔ na vun kan kpé to ɔ me. Wemakplɔnyiji nu alɔ vɔ ɔ, me bi nú we é dɔ na nyi, bɔ e kan na xwedo lee e je xa me dɔkpoɖokpo gbɔn e.
2. Wemakplɔnkplɔn ɔ gbetɔ sin nukɔnyiwi we é na ba; bo na dɔn gbetɔ sin ace le yi nukɔn bo je hun dɔ yě ji. E dɔ ná zɔn bɔ mɔjeme kpo nuwadokpo kpo hwesɔkeme kpo ná tɛin xɔntɔn sin walɔ na tiin, bɔ to e dɔ bu le e sín gbě ɔ na yi nukɔn bɔ fifa na tiin nú gbe ɔ bɪ.
3. Vitɔ, vinɔ le we dɔ na dɛ nyɪ kplɔn e vi yetɔn le na yi é.

Gbetaken 27

1. Gbetɔ bi dɔ ace bo ná gɔ alɔ nu tonunywe le bi; me bi dɔ na mɔ mɔ dagbe e dɔ alɔlyenme bo na zan mɔ dɔkpo ɔ, é na sɔ so nú nukɔnyi yi nunye tɔn bo na sixu mɔ nyɔna e d'e me le é dɛ.
2. Nu e na tɔn sin nu e meɖe gba tame bo blo é ɔ, me ɔ tɔn we e dɔ na nyi; b'e na je hun do nu tɔn ji dɔ nujinjanlinu we à, wemawlan wlan sin alinu we à, alo alɔlyen zɔwiwa sin alinu.

Gbetaken 28

Gbetɔ bɪ dɔ na ba tuto gbɔn nukɔnyiwi hennu e me dɛ e kpodo gbe ɔ bɪ kpan sin alinu bonu ace, sisi kpo jlokokonunɔ e xó e dɔ dɔ wema elɔ me ɔ ni nɔ xwiji.

Gbetaken 29

1. Togun e me gbetɔ ɔe e bɔ nukɔn yi yi tɔn kpo nyɔna tɔn kpo na tɔn sin me ɛ ɔ, ɛ ɔ na ɔ na nunɔmedɔ le do wɔ tɔn.
2. Do ace e gbetɔ ɔ le sin zinzan kpo nunɔ tɔn kpo me ɔ, me ɔokpoɔokpo ɔ na ba jle na bo na nyi sen e na zɔn bɔ ɛ ma na te afɔ ace nɔzo tɔn tɔn le kpo jlokokonunɔ tɔn tɔn le ji kpo ji ɔ ɛ ɔ lee mesisi sin kplɔn byɔ gbɔn ɛ, tuto e ji to ɔ ɔe kpo togun bi kpaa gbetɔ le tɔn sin nunɔme byɔ gbɔn e.
3. Ace, sisi kpo jlokokonunɔ ene le ɔ na xwedo su kpodo linlin to ee ɔ bu le tɔn.

Gbetaken 30

Yodɛ, kplekpleɔ, gbetɔ godokponɔɔ na yi huzu nu e ɔ do wema elɔ me e ɔ alɔ tɔn ji bo na mɔ tɔn bo ɔe walɔɔe alo ayidɛ tɔn ee na zɔn bɔ e na mɔ tɔn bo do kpo ace, sisi kpodo jlokokonunɔ ee xo e ɔ ɔ fi e bo hen gba ɔ.
